Annus VI - Vol. VI Die 23 Aprilis 1914 Num. 6

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Motu Proprio, pag. 173; Litterae Apostolicae, pag. 177; Epistolae, pag. 180. — II. *S. C. Consistorialis:* De sacerdotibus in certas regiones demigrantibus, pag. 182; Provisio ecclesiarum, pag. 186; Tituli archiepiscopalis collatio, pag. 187; Dioecesum et provinciae ecclesiasticae erectio, pag. 187; Finium immutatio, pag. 188. — III. *S. C. de Religiosis:* De Commissione novis Sodalitatibus eorumque Constitutionibus adprobandis, pag. 189; Normae peculiares, pag. 190. — IV. *S. Congr. de Propaganda Fide:* Nominatio Episcopi, pag. 191. — V. *S. C. Rituum:* De Orationibus Servos Dei respicientibus, pag. 192; Adprobatio editionis typicae Breviarii Romani, pag. 192; Officium Sacrarum Reliquiarum, pag. 193; Dubia, pag. 196. — VI. *S. R. Rota:* Mediolanen. Crediti, pag. 197.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, onorificenze, pag. 191.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXIV

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. **12**. — Extra Italiam, L. **15**.
Unius fasciculi, L. **1**.

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* ». (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. VI, n. 6 - 23 Aprilis 1914)

ACTA PII PP. X.

MOTU PROPRIO.

PAG.

Iam pridem. - De Italis ad externa emigrantibus. - *19 martii 1914* 173

LITTERAE APOSTOLICAE.

I. *Templum titulo*. - Pia Societas a transitu S. Ioseph pro agonizantibus, in cognomini templo ad portam Triumphalem Urbis condita, in primariam erigitur, cum facultate aggregandi ubique terrarum. - *12 februarii 1914* 177

II. *Divinitus commissum*. - Erectio praefecturae apostolicae Togonensis in Africa Aequatoriali in Vicariatum apostolicum. - *16 martii 1914* 179

EPISTOLAE.

I. *Et vota*. - Ad Augustinum card. Richelmy, Taurinensium archiepiscopum, pro filiali ominum votorumque obsequio beatissimo Patri, sancti Iosephi die festo redeunte, reverenter exhibitis. - *28 martii 1914* . 180

II. *Pervetustum istud*. - Ad R. P. D. Vincentium Scozzoli, Ariminensium episcopum, saeculo iam exeunte ex quo S. P. Pius VII, V. R., e gallica captivitate redux, simulacrum Sᵐᵃᵉ Virginis Mariae, Ariminensibus sacrum, diademate exornavit. - *8 aprilis 1914* 180

III. *Quae istinc*. - Ad R. P. D. Iosephum S. Pelczar, Premisliensium latinorum episcopum, quinquagesimum sacerdotii anniversarium itemque dioecesanam synodum celebranti. - *12 aprilis 1914* . . 181

S. CONGR. CONSISTORIALIS.

I. Decretum de sacerdotibus in certas quasdam regiones demigrantibus. - *25 martii 1914* 182

PAG.

II. Provisio ecclesiarum 186

III. Tituli archiepiscopalis collatio. 187

IV. Erectio dioecesum et novae provinciae ecclesiasticae 187

V. Immutatio finium dioecesum 188

S. CONGR. DE RELIGIOSIS.

I. *Decretum*. - Instituitur Commissio novis Sodalitatibus earumque Constitutionibus adprobandis. - *24 martii 1914* 189

II. Normae peculiares servandae in recensione et adprobatione novi Instituti eiusdemque Constitutionum. - *24 martii 1914* . . . 190

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE.

Nominatio 191

S. CONGR. RITUUM.

I. Decretum de orationibus Servos Dei cum sanctitatis fama defunctos respicientibus, - *21 martii 1914* 192

II. Decretum adprobationis editionis typicae Ratisbonensis Breviarii Romani. - *25 martii 1914* 192

III Officium sacrarum Reliquiarum. - *4 aprilis 1914* 193

IV. Dubia 196

S. ROMANA ROTA.

Mediolanen. - Crediti. - *20 februarii 1914* 197

DIARIUM ROMANAE CURIAE

Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* . . 210

Annus VI. - Vol. VI. Die 23 Aprilis 1914 Num. 6.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

MOTU PROPRIO

DE ITALIS AD EXTERNA EMIGRANTIBUS.

PIUS PP. X

Iam pridem ex Italia ingentem hominum numerum quotannis vel necessitas quotidiani victus vel melioris fortunae cupiditas in transalpinas praecipueque in transmarinas regiones deducit; neque est qui ignoret frequentissimas in omni America et apud Gallos, Germanos aliosque populos esse colonias Italorum, partim stabiles ac perpetuas ibi sedes habentium, partim de reditu in patriam cogitantium, simul ac certam argenti vim manu et labore confecerint. Horum vix credibile est, quanto in discrimine catholica fides christianique mores saepe versentur, nedum sint extra aleam ipsa, quae sperarunt, huius mortalis vitae emolumenta. Plerique enim, ut natura simplices ac rerum imperiti, iidemque fere non satis doctrina Religionis instructi, cum in loca devenerint, quorum nec linguam nec instituta norunt, facile in insidias, usque quaque paratas, incidunt hominum improbissimorum qui vel eos ad sectas societatesque fidei vitaeque christianae inimicas adiungant, vel opera ipsorum ad immodicos quaestus abutantur.

Omnino igitur faciendum est, ut his, cum domo emigraverint, adsint peregre, qui eorum tum religiosas tum civiles ratio-

nes studiose curent. Postulat hoc christiana caritas, requirit causa humanitatis, atque etiam suadet utilitas communis. Vehementer nimirum interest civitatis hospitae inquilinos cives observantes religionis permanere et frugi: sed idem non parum debet interesse patriae; cuius in sinum aut illi se recepturi sunt, aut certe multiplicem cum ea necessitudinem rationum et officiorum conservaturi. Itaque Apostolica Sedes, quae universi catholici nominis paternam curam agit, cum pro aliis omnibus, qui emigrare solent, tum maxime consuevit vigilare pro Italis, quorum multo frequentior quam ceterorum, emigratio est. Quapropter nullam praetermisit occasionem, quae privatim publiceve daretur, ad eorum causam Episcopis commendandam, alios quidem hortando ne qui cuiusvis rei gratia e sua dioecesi abiissent, eos desinerent respicere ut suos; alios autem admonendo, ut qui in suam dioecesim peregre venissent habitatum, iis adiuvandis, usque dum ibi manerent, eandem operam pro gravis officii conscientia impenderent, ac ceteris de suo grege, atque eo maiorem etiam, quo magis esse necessariam intelligerent.

Huius vero sollicitudinis Apostolicae de salute emigrantium, praecipue ex Italia, documento sunt cum dilecti filii Nostri Cardinalis a Negotiis Publicis epistola diei VIII septembris anni MCMXI, tum Nostrae litterae, quibus Motu-proprio officium peculiare de spirituali emigrantium cura apud S. Congregationem Consistorialem instituimus, tum decreta S. Congregationis Concilii de non recipiendis in clerum Americanum nisi iis sacerdotibus Italis, qui studio animarum exemploque vitae utiles sacrorum administri fore viderentur.

Suffragante igitur curis Pontificis diligentia Episcoporum, feliciter factum est, ut in compluribus Americae, Galliae et Germaniae dioecesibus multitudines Italorum quae illuc immigrarant, praeclara invenirent adiumenta, idque praesertim opera sacerdotum, qui eiusdem nationis essent, aut eorum linguae morumque non essent ignari. Ad haec, ut erat consentaneum, per Italiam *comitatus*, quos vocant, et *patronatus*, emigrantium causa, bene multi exstiterunt, aliaque id genus ab Episcopis

aliisque de clero, atque ab ipsis laicis, viris egregie munificis, christianaeque sapientiae perstudiosis, instituta. In quo singulari cum laude commemorandae sunt illae religiosorum ordinum itemque Sororum familiae, quae ad opitulandum omni caritatis officio iis qui caelum mutarent, plures e sodalium numero suasque domus non paucas destinarunt. At vero, cognitum experiendo est haec omnia saepe minora esse, quam quae sunt opus, propter continuos emigrationis auctus et mobilitatem; illud autem hac in re praecipue desiderari sacerdotum e clero saeculari copiam, qui rite ad hoc munus instituti sint.

Quare nos, cum velimus huic necessitati, quantum est in Nobis, occurrere, medicinam adhibendo, qua malum radicitus curetur, diligenter perpensa consideratque re, de consulto etiam Congregationis Consistorialis, in hac alma Urbe Collegium sacerdotum Italis peregre adiuvandis instituere decrevimus, ac per has litteras Motu-proprio instituimus. In id autem Collegium ne admittantur nisi iuvenes sacerdotes Itali de clero saeculari, qui e consensu iussuve sui quisque episcopi advenerint: iique manebunt ibi annum aut biennium, quoad sermonem, mores et instituta addiscant alicuius ex externis regionibus, in quibus Italorum coloniae sedem habent; itaque plenius instructi utiliorem navare operam suis popularibus possint. Quibus vero in aedibus habitare, quibus legibus gubernari Collegium debeat, mox aliis litteris declaraturi sumus.

Interea sacrorum Antistites Italiae, eosque praecipue, qui multos numerant e sua dioecesi profectos, rogamus, ut si quos in suis sacerdotibus vel clericis animadverterint idoneos, ad hoc Institutum eos destinent. Illi autem quorum sub ditione Italorum coloniae sint non satis ope instructae sacri ministerii, hoc ipso Instituto habebunt id quod Episcopi praesertim Americae pluries Apostolicae Sedi significarunt sibi maxime esse in votis; id est, habebunt, unde sacerdotes dignos quaerant et ad ministrandum Italis ibi consistentibus appositos. Atque ita facilius quoque erit aditus in Americam iis intercludere, minus probatis sacri ordinis hominibus, qui non se illuc transferre cupiant Iesu

Christi amore impulsi aut caritate animarum, sed rerum suarum promovendarum gratia. Verum hanc ipsam ob causam proxime, S. Congregationis Consistorialis decreto, alias easque pressiores praescriptiones dabimus.

Iam, quod ad tuitionem huius Collegii attinet, itemque ad aequabilem subsidiorum partitionem in omnia ea opera, quae, Apostolica Sede probante, sunt pro emigrantibus instituta, petimus ab *Ordinariis* Italiae, ut quae fieri solet stipum collatio, quamque nuper commendavimus, pro *Missionalibus Emigrationis* qui dicuntur, eandem posthac omnibus, quae dicta sunt, operibus tuendis in primisque constituendo huic Collegio faciendam curent; summamque ex collatione redactam ad proprium Emigrationis Officium, quod apud S. Congregationem Consistorialem est, mittant. Sed, praeter collationem huiusmodi, quisquis magna rei utilitate permotus, aliquid pecuniae ad illud ipsum Officium miserit, Nobis fecerit gratissimum.

Quod reliquum est, Deum comprecamur, velit Nostrum sua gratia fovere propositum, atque efficere ut illud uberrimos, quos exspectamus domi forisque, salutis animarum efferat fructus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIX mensis Martii in sollemni commemoratione S. Ioseph Sponsi B. M. V. anno MCMXIV, Pontificatus Nostri undecimo.

PIUS PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE

I.

PIA SOCIETAS A TRANSITU S. IOSEPH PRO AGONIZANTIBUS, IN COGNOMINI TEMPLO AD PORTAM TRIUMPHALEM URBIS CONDITA, IN PRIMARIAM ERIGITUR, CUM FACULTATE AGGREGANDI UBIQUE TERRARUM.

PIUS PP. X.

Ad futuram rei memoriam. — Templum titulo Transitus S. Ioseph, quod ad portam Triumphalem Urbis excitatum voluimus, peculiari quodam studio ac favore prosequimur, sive quia Nobis cordi est in primis magis magisque religiosis necessitatibus frequentissimae regionis prospicere, sive quia nomen gloriosi Titularis e baptismate ferre laetamur, sive quia ad perpetuandam illius anni memoriam, quo dena sacerdotii, quina episcopatus lustra, Deo adiuvante, explevimus, templum ipsum populus christianus pio consilio destinavit. Quibus de causis in eo aedificando neque curis neque impensis pepercimus, illudque et adiunctam ei paroeciam benemeritae Congregationi Servorum Caritatis commendavimus, quorum solertia et diligentia, in sacri ministerii partibus obeundis, valde confidimus. Itaque cum quidquid ad ipsum attinet Nostra plurimum intersit, benignis oculis spectamus piam Societatem a Transitu S. Ioseph pro animam agentibus, die XVII mensis februarii MCMXIII in hoc templo canonice institutam, cui propositum est morientibus opitulari, opportunis adhibendis precibus ad bonae mortis Patronum: ac magno quidem cum animi Nostri gaudio eam, superiore anno a Nobis compluribus indulgentiis, tam plenariis, quam partialibus ditatam, succrescere et augeri in dies audimus, adeo ut aliae iam similes consociationes ipsi aggregari vehementer cupiant. Quoniam igitur dilecti filii Aloisius Guanella laudatae Congregationis fundator atque in templo condendo beneficus adiutor, Aurelius Bacciarini, eiusdem ecclesiae parochus, et Caesar Pedrini, societatis a Transitu S. Ioseph moderator, a Nobis postularunt, ut hanc ad primariae dignitatem pro universo terrarum orbe proveheremus, Nos eorum votis satisfacere libenter statuimus, certa spe freti id magnopere usui futurum et ad templi ipsius decus amplificandum et ad christifideles maxime excitandos, quo accuratius, exitum vitae prospicientes, Patroni gloriosi expetant praesidium atque in mente

bonum mortis consilium iugiter habeant. Quare haec, quae infrascripta sunt, suprema Nostra apostolica interposita auctoritate edicimus ac mandamus. Piam Societatem a Transitu S. Ioseph pro animam agentibus, Romae in templo eiusdem nominis ad portam Triumphalem canonice conditam, praesentium vi, perpetuumque in modum, in *primariam* erigimus atque evehimus, omnia ei privilegia tribuentes, quae primariis sodalitiis de iure competunt. Eiusdem autem primariae Societatis moderatori et officialibus, praesentibus et futuris, concedimus ut ipsi, servatis forma Constitutionis Clementis PP. VIII decessoris Nostri rec. me. ceterisque apostolicis ordinationibus hac super re editis, alias eiusdem tituli atque instituti nunc et in posterum in universis catholici orbis dioecesibus erectas sive erigendas, sibi rite aggregare, cum illisque communicare perpetuo valeant omnes et singulas indulgentias et spirituales gratias eidem primariae Societati a sancta Sede concessas, quae sint aliis communicabiles. Quanti vero dignum omni laude finem huius instituti faciamus, luculentius manifestare cupientes, dum volumus nomen Nostrum adscribatur primum omnium inter sodales eiusdem, simul universos in sacerdotio dilectos fratres exhortamur, ne in divino Sacrificio memoriam quotidie facere eorum praetermittant, qui colluctatione mortis premuntur; itemque ceteris omnibus fidelibus, praesertim religiosis viris ac mulieribus suademus, ut peculiares preces ad Deum et S. Ioseph pro morientibus effundere assuescant: nam si *sancta et salubris est cogitatio pro defunctis* exorare, qui, piacularibus flammis quamquam addicti, portum salutis attigerunt, non minus commendabilis sollicitudo videtur esse auxilium implorandi de caelo pro miseris ultimo in discrimine constitutis, quo pendet aeternitas. Denique volumus ac iubemus omnia, quae litteris hisce Nostris statuimus et declaramus, rata et firma uti sunt, ita et in posterum fore, irritumque et inane futurum decernimus quidquid super his a quopiam, quavis auctoritate, contigerit attentari: contrariis non obstantibus quibuslibet.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die XII mensis februarii anno MCMXIV, Pontificatus Nostri undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II.

ERECTIO PRAEFECTURAE APOSTOLICAE TOGONENSIS IN AFRICA AEQUATORIALI IN VICARIATUM APOSTOLICUM.

PIUS PP. X

Ad futuram rei memoriam. — Divinitus commissum Nobis supremi Apostolatus officium postulat, ut in omnes vel longo terrarum marisque spatio dissitas christiani orbis plagas oculos mentis Nostrae convertamus, eaque sedulo studio praestemus, quae rei sacrae provehendae opportuna magis sint, et catholici nominis incremento conducant. Iamvero cum in praefectura apostolica Togonensi ad oras occidentales Africae aequatorialis, christiana res feliciter creverit, Nos, attento praesertim superenunciatae missionis neophytorum numero, atque inspecta florentium operum maturitate, collatis consiliis cum VV. FF. Nostris S. R. E. Cardinalibus negotiis Propagandae Fidei praepositis, ut ibidem uberiori catholicae hierarchiae dignitati prospiciamus, praefecturam eandem in Vicariatum Apostolicum erigendam censuimus. Quare his Litteris, Motu proprio atque ex certa scientia et matura deliberatione deque plenitudine apostolicae Nostrae auctoritatis, praefecturam apostolicam Togonensem ad oras occidentalis Africae aequatorialis, geographicis servatis limitibus, in Apostolicum Vicariatum erigimus, similiter Togonensem appellandum, quem curis Missionariorum Societatis divini Verbi de Steyl concreditum manere volumus. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper exstare et manere, suosque plenos atque integros effectus sortiri, atque obtinere, illisque ad quos spectant plene suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque et inane fieri, si secus super his a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo piscatoris, die XVI martii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLAE

I.

AD AUGUSTINUM CARD. RICHELMY, TAURINENSIUM ARCHIEPISCOPUM, PRO FILIALI OMINUM VOTORUMQUE OBSEQUIO BEATISSIMO PATRI, SANCTI IOSEPHI DIE FESTO REDEUNTE, REVERENTER EXHIBITIS.

Dilecte Fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Et vota pergrata habuimus quae sollemni redeunte die S. Iosephi Nobis obtulisti, et nuntium iucundissimum tum crescentis in Pedemontana regione erga Sacramentum augustum religionis, tum sacrarum aedium, quae in ista honoris tui sede exstruuntur ad augendum paroeciarum numerum. Illud pietatis in Nos tuae, hoc pastoralis sollertiae, non novo sane, sed tamen dulci atque optato sunt nobis documento: utrumque etiam solatio, quo amara vitae temperemus. Hoc tu quidem, dilecte Fili Noster, in scribendo spectasti; et vel hanc tuam mentem solatium scito, neque illud exiguum, Nobis attulisse. Gratias igitur tibi habemus et gratulamur ex animo. Caelestium vero auspicem munerum Nostraeque testem benevolentiae, apostolicam benedictionem tibi ipsi universaeque tuae dioecesi peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXVIII martii MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

II.

AD R. P. D. VINCENTIUM SCOZZOLI, ARIMINENSIUM EPISCOPUM, SAECULO IAM EXEUNTE, EX QUO S. P. PIUS VII, V. R., E GALLICA CAPTIVITATE REDUX, SIMULACRUM SSMAE VIRGINIS MARIAE, ARIMINENSIBUS SACRUM, DIADEMATE EXORNAVIT.

Venerabilis Frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Pervetustum istud Virginis augustae simulacrum, non tradita tantum a maioribus religione scimus esse Ariminensibus sacerrimum, sed memoria etiam Pii VII decessoris Nostri, qui Ariminum pertransiens e gallica redux captivitate, ab singulari in potentem christiani nominis auxiliatri-

cem amore, regio illud diademate ornavit. Quod quidem factum, exeunte iam saeculo, probamus vehementer velle te tuosque fideles commemorare: opportunitas enim se dabit una eademque voluntatum significatione communem Matrem studiosius sanctiusque colendi, et nomen celebrandi Pontificis, cuius constantia ac firmitas animi in Ecclesiae tuendis iuribus aerumnisque perferendis, maior profecto fuit, quam ut ulla unquam aetas de ea conticescat. Huc sane spectant vota Nostra: iisdemque non secus ac coeptis tuis faveat communi prece exorata alma pietatis Mater, et apostolicam ope sua fecundet benedictionem, quam, divinorum auspicem munerum Nostraeque testem benevolentiae, tibi, venerabilis Frater, tuoque gregi universo libenti animo impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die VIII aprilis MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

III.

AD R. P. D. IOSEPHUM S. PELCZAR, PREMISLIENSIUM LATINORUM EPISCOPUM, QUINQUAGESIMUM SACERDOTII ANNIVERSARIUM ITEMQUE DIOECESANAM SYNODUM CELEBRANTI.

Venerabilis Frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Quae istinc afferuntur et pergrata sunt et animum Nostrum praecipuo quodam studio faciunt ad te in praesentia conversum. Ea sunt sacerdotii tui natalis quinquagesimus et indicta a te sub idem tempus dioecesana synodus. Altera alterum exornat et commendat egregie. Nulla quippe diuturni laboriosique sacerdotii celebrandi praestantior ratio quam pastoralis diligentiae sollertiaeque tam insigne documentum. - Ad Nos quod attinet, gratulamur utrumque: tibique tuoque gregi ut expetitas utilitates et gaudia sancta utrumque afferat vota facimus ex animo. Cum haec tum illas conciliet interim uberrima apostolica benedictio, quam, caelestium auspicem munerum Nostraeque testem benevolentiae, tibi, venerabilis Frater, tuoque clero ac populo peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII aprilis MCMXIV, Pontificatus Nostri anno undecimo.

PIUS PP. X

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I.

DECRETUM

DE SACERDOTIBUS IN CERTAS QUASDAM REGIONES DEMIGRANTIBUS.

Ethnografica studia, quae postremis hisce annis in plurimis Americae civitatibus confecta sunt, evidentissime comprobarunt, migrationem in eas regiones sacerdotum, qui pietate, doctrina vitaeque disciplina plene instructi non sint, non modo catholicae fidei detrimento esse solere, sed etiam in gravem ipsorum perniciem cadere: apparuit quoque, quanta sapientia eiusmodi demigrationem sacrae Congregationes Concilii et de Propaganda Fide, latis ea de re legibus, moderatae sint et circumscripserint.

Tam late enim eae patent dioeceses ferme omnes; ea inde consequitur remissio Pastoralis vigilantiae, praesertim in sacerdotes advenas; tanta incidunt pericula et impedimenta e sectarum frequentia, ex perpetuo cum acatholicis commercio, ex ea quae ibi in plurimis obtinet libertate et ex aliis rerum locorumque condicionibus, ut ipsi boni, cum maxima non sustinentur virtute, paullatim tepescant, qui vero et doctrinae subsidio carent et vix ulla nituntur disciplina vitae, a recta via saepe deflectant, et non raro cum maxima fidelium offensione et religionis detrimento ad extrema deveniant, adeo ut, qui magistri esse debebant veritatis, ii ministri efficiantur erroris et impietatis.

Quapropter complures probatissimi viri, ac praesertim illarum regionum Episcopi, tum coram, tum scriptis, ab Apostolica Sede efflagitarunt, ut huic tanto malo novis iis vellet subvenire remediis quae tempus postulasset.

Re itaque in plenariis S. Congregationis Consistorialis comitiis disceptata, Emi Patres censuerunt novum ferendum esse Decretum, quo, confirmatis praescriptionibus a S. Congregatione Concilii aliquot ante annos providenter editis, ea adderentur, quae, de Episcoporum complurium consilio et experientia duce, necessaria vel opportuna visa essent.

Cum autem Ssmus D. N. Pius PP. X sententiam Emorum Patrum probaverit, de eius mandato haec statuuntur ac publici iuris fiunt, sancte et ex conscientia ab omnibus ad quos spectat servanda.

Caput I.

De sacerdotibus in perpetuum aut ad diuturnum tempus migrantibus.

Integra lege S. Congregationis de Propaganda Fide de sacerdotum orientalis ritus migratione, quod attinet ad clerum saecularem latini ritus haec in posterum lex esto:

1. Nulli fas sit in Americam et ad insulas Philippinas migrare nisi ***bonum testimonium habeat intemeratae vitae, in operibus sacri ministerii cum laude spiritus ecclesiastici et studii salutis animarum hactenus peractae, solidam spem exhibeat aedificandi verbo et exemplo fideles ad quos transire postulat, necnon moralem certitudinem praestet, numquam a se maculatum iri sacerdotalem dignitatem,*** prout S. Congregatio Concilii, decretis d. 27 iulii 1890 et d. 14 novembris 1903 latis, statuit et sanxit.

2. Qui vero bonum testimonium habent de quo supra, quamvis cum Ordinario eius loci, in quem conferre se cupiunt, agere possint ut in eius dioecesim excipiantur, iis tamen migrare ne liceat, nisi ante episcopus loci ***ad quem*** se eos excepturum spoponderit, concesso aliquo ecclesiastico officio, et Ordinarius eorum proprius discessoriales litteras in forma specifica dederit, secundum ea quae infra praescribuntur.

3. Ordinarius loci ***ad quem*** neque excipiat neque se excepturum promittat sacerdotem, ante quam, directo permutatis cum episcopo eiusdem proprio secretis litteris, certo testimonio eum sciverit esse dignum, quem ad normam art. 1 admittat.

Ordinarius vero loci ***a quo*** discessorialibus ad migrandum litteris sacerdotem ne muniat: ***primo,*** nisi is ex aliquo canonico titulo ad suam pertineat dioecesim; ***secundo,*** nisi iure possit testimonium de eo ferre bonum; ***tertio*** denique, nisi ante ex litteris Ordinarii loci ***ad quem*** sibi constiterit eumdem sacerdotem ibi acceptum iri et aliquo functurum esse officio.

De quarum omnium observantia praescriptionum conscientia Ordinariorum graviter oneratur.

4. Discessoriales litterae demigrationis causa ab Ordinario sacerdotis proprio non ad quemlibet Ordinarium in genere dandae sunt, sed plane nominatim ad ipsum loci in ***quem*** Ordinarium, et, praeter consuetum testimonium, exhibere debent notas aetatis hominisque individuas, quibus ita figura habitusque personae describatur, ut eius circa ***identitatem*** nemo decipi possit. Litterae, quae sint aliter exaratae, nihil valeant et habeantur nullae.

Hac tamen cura exarandi eiusmodi litteras Italiae episcopi relevantur, qui, peractis iis quae in superiore articulo praescripta sunt, rem deferent ad sacram hanc Congregationem, quae scriptis licentiam dabit, cum utroque Ordinario communicandam.

5. Hoc autem erit proprie ac peculiariter iis servandum qui ad Philippinas insulas sint migraturi: ut veniam migrandi, si ex Europa sint, ab sacra hac Congregatione Consistoriali petere sine ulla exceptione debeant; si vero sint ex America, a Delegato Apostolico qui Washingtoniae C. D. sedem sui honoris habet: integris, ad reliqua quod attinet, regulis superius statutis.

6. Sacerdotibus, qui iam in aliquam demigraverint dioecesim, ab hac in aliam in perpetuum vel ad diuturnum tempus discedere ne liceat, nisi assenserint tum Ordinarius proprius, tum primae Ordinarius commorationis; si vero agatur de italis sacerdotibus, accedat praeterea oportet sacrae huius Congregationis venia.

7. Religiosi e claustro dimissi, cum in aliqua dioecesi sunt stabili ratione incardinati, condicione pares habeantur, ad migrationem quod attinet, sacerdotibus e clero saeculari; sin aliter, iis ad migrandum opus erit peculiari sacrae huius Congregationis indulto.

8. Sacerdotes, qui, hac lege non servata, temere arroganterque demigraverint, suspensi a divinis ipso facto maneant; qui nihilo minus sacris (quod Deus avertat) operari audeant, in irregularitatem incidant: quibus a poenis absolvi non possint nisi a sacra hac Congregatione.

De sacerdotibus ministerium suum spirituali migrantium fidelium bono exhibentibus.

9. Leges de sacerdotibus migrantibus latae eos quoque attingant sacerdotes, qui, aut in itinere transmarino aut in exteris commorationis locis, Europa minime excepta, agricolis aliisque operariis demigrantibus suum praestant ministerium, sive curam hanc sponte sua suscipiant, sive ad hoc assumantur officium ab aliquo ex iis *Operibus*, quae in migrantium commodum providenter hac nostra aetate instituta sunt.

Peculiares Normae ad locorum Ordinarios.

10. Episcopi Americae aliorumve locorum, de sacerdotibus advenis, qui in suas migraverunt dioeceses, diligenter inquirant, habeantne ii legitimum permanendi indultum, aut certum quoddam permanendi ius consecuti sint vel per incardinationem vel per decennalem legitimam com-

morationem; quos, si eiusmodi indulto aut iure carere et ceteroqui fidelibus inutiles esse cognoverint, congruenti termino iis praefinito, ad Ordinarios proprios dimittant.

Eadem haec Europae etiam episcopi servent cum de sacerdotibus agitur, qui, delato sibi munere spirituali migrantium bono consulendi, in ipsorum dioecesibus degunt, quotiescumque noverint eos fidelibus noxios esse vel inutiles.

11. Optimum autem illud ac maxime optandum, ut earum regionum episcopi, unde crebrius demigrari solet, consilia inter se conferant et constituant qua ratione possint commodius fidelibus suis in remotas alterius linguae regiones abeuntibus comparare sacerdotes, suae linguae gnaros et pietate, doctrina ac prudentia conspicuos; quemadmodum vero Ssmus D. N. migrantibus ex Italia prospexit, sic, vel alia simili ratione, aliquem unum seligant ex Ordinariis, qui ceterorum vice hoc in negotio fungatur, ut exterarum regionum episcopi eum coram vel scripto adire possint, cum sacerdotes ad spiritualem demigrantium procurationem idonei sibi opus sunt.

Caput II.

De sacerdotibus qui ad breve tempus proficiscuntur.

12. Sacerdotibus, qui, ad breve tempus, ob honestam vel necessariam causam sint in Americam vel ad Philippinas insulas profecturi, possunt Ordinarii discessoriales litteras concedere, inconsulto quidem Ordinario loci *ad quem*, at servatis tamen regulis quae sequuntur.

13. In litteris discessorialibus, praeter reliqua, mentio expressa fiat de causa temporarii discessus.

14. Ad quatuor menses coarctetur dierum itineris et mansionis licentia; sex mensium concedatur nulli, nisi casus aliquis extra ordinem inciderit.

15. Sacerdoti haud omni ex parte probato discedendi venia ne detur, nisi ante de honesta simul et necessaria abeundi causa constiterit; praeterea Ordinario loci *ad quem*, secretis litteris, adventus eius renuntietur.

16. Itali autem sacerdotes, quandoque ob honestam et temporariam causam profecturi sunt, prius impetrent veniam discessus a sacra hac Congregatione.

17. Qui, denique, ob temporariam causam discesserunt, elapso temporis spatio sibi concesso, regrediantur, nullamque habeant Ordinarii prorogandae licentiae semel datae facultatem.

Quodsi aut infirmitate aut alia quadam peremptoria causa regressus necopinato impediatur, postquam de rei veritate et de dispensationis necessitate constiterit, ad primum insequentem mensem prorogare tempus liceat episcopo loci; ultra mensem, causis etiam indulti permanentibus, nonnisi Nuntiis vel Delegatis Apostolicis, qui ibidem versantur, indultum prorogare liceat ad congruum sed breve tempus, ea lege, ut id ne cunctentur aut episcopum sacerdotis proprium aut sacram hanc Congregationem edocere.

Qui vero sacerdotes hanc deliquerint regulam, suspensi maneant a divinis.

Praesentibus valituris, contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Romae ex S. C. Consistoriali, die 25 martii 1914.

✠ C. Card. De Lai, Episcopus Sabinen., *Secretarius.*

S. Tecchi, *Adsessor.*

II.

PROVISIO ECCLESIARUM

Successivis sacrae Congregationis Consistorialis decretis Ssmus D. N. Pius PP. X has quae sequuntur ecclesias de proprio pastore providit:

20 februarii 1914. — Cathedrali ecclesiae Samogitiensi praefecit sac. Franciscum Karewicz, eiusdem dioecesis, et canonicum ecclesiae metropolitanae Mohyloviensis.

12 martii. — Cathedrali ecclesiae Arassuahyensi in Brasilia sac. Seraphim Gomes Jardim, dioecesis Admantinae.

13 martii. — Cathedrali ecclesiae Arianensi R. P. Honoratum, in saeculo Ioannem Carcaterra, O. M., iam custodem Terrae Sanctae.

16 martii. — Archiepiscopali titulari ecclesiae Sardicensi R. P. D. Antonium Augustum Intreccialagli, hactenus episcopum Calatanisiadensem, quem deputavit in Coadiutorem cum iure futurae successionis Rmi Archiepiscopi Montis Regalis.

18 martii. — Cathedrali ecclesiae Virodunensi, sac. Carolum Ginisty, dioecesis Ruthenensis, ibique parochum S. Aphrici.

26 martii. — Titulari episcopali ecclesiae Carpasiensi sac. Eugenium van Rechem, dioecesis Gandavensis, quem constituit Auxiliarem Rmi Episcopi Gandavensis.

28 martii. — Cathedrali ecclesiae Ruremondensi sac. Laurentium Schrynen, eiusdem dioecesis, ibique rectorem seminarii minoris Rodensis.

2 aprilis 1914. — Cathedrali ecclesiae Piahunensi sac. Octavianum Pereira de Albuquerque, vicarium generalem archidioecesis Portalegrensis in Brasilia.

— Cathedrali ecclesiae Florianopolitanae sac. Ioachimum Domingues de Oliveira, canonicum ecclesiae metropolitanae S. Pauli in Brasilia et secretarium curiae archiepiscopalis eiusdem dioecesis.

— Titulari episcopali ecclesiae Prusiadensi sac. Franciscum de Aquino Corrèa, Congregationis Salesianae, quem constituit Auxiliarem Rmi Archiepiscopi Cuyabensis.

III.

TITULI ARCHIEPISCOPALIS COLLATIO

Ssmus D. N. Pius PP. X, decreto S. Congregationis Consistorialis diei 15 ianuarii 1914, archiepiscopalem titulum Cyzicensem, retenta tamen sede episcopali Leonensi in America Centrali, Rmo Dño Simeoni Pereira et Castellon, amplioris honoris causa, personaliter contulit et addidit.

IV.

ERECTIO DIOECESUM ET NOVAE PROVINCIAE ECCLESIASTICAE.

Ssmus Dominus noster Pius PP. X successivis sacrae Congregationis Consistorialis decretis has, quae sequuntur, dioeceses et novam provinciam ecclesiasticam erexit, scilicet:

17 decembris 1913. — Peramplum territorium dioecesis Seattlensis, in Statibus Foederatis Americae Septentrionalis, rogante ipso Episcopo, in duas partes divisit, creata in parte orientali nova dioecesi *Spokanensi*, cui attribuit sequentes civiles comitatus: *Okanogan, Ferry, Stevens, Pend'Oreille, Duglas, Grant, Lincoln, Spokane, Adams, Whitman, Benton, Franklin, Walla-Walla, Columbia, Garfield* et *Asotin*. Reliquam occidentalem partem antiqui territorii dioecesi Seattlensi reservavit. Novam vero dioecesim suffraganeam fecit archidioecesis Oregonopolitanae.

6 februarii 1914. — Dioecesi Parahybensi in duas partes divisa, in parte orientali ipsam Parahybensem dioecesim coarctavit, in parte autem occidentali novam ac distinctam dioecesim, *Cajazeirasensem* denominandam constituit, iisdem circumscriptam limitibus, quibus antea ipsa dioecesis Parahybensis. Fines vero inter hasce dioeceses statuit divortium aquarum inter paroecias S. Luciae *do Sabugy* atque *de Soledade* exsistens usque ad radices montium *de Teixeira* et exinde confinia quae

paroeciam *de Teixeira* ab aliis *de Patos* et *de Piancó* usque ad Statum Pernambucensem secernunt.

Dioecesim insuper Parahybensem, uti supra coarctatam, eadem Sanctitas Sua a metropolitico iure ecclesiae Olindensis exemit et ad metropolitanam dignitatem evexit; eidemque tamquam suffraganeas assignavit novam dioecesim Cajazeirasensem et dioecesim Natalensem iam exstantem, quam pariter subtraxit a metropolitico iure ecclesiae Olindensis, huic tamen attribuens ceu suffraganeam sedem de Alagoas usque modo subiectam archiepiscopo Ssmi Salvatoris de Bahia.

3 martii. — Coarctatis dioecesibus Tucsonensi, Dallasensi et Sancti Antonii in Civitatibus Foederatis Americae Septentrionalis, idem Ssmus Dominus *Elpasensem* dioecesim erexit, cui assignavit quinque civiles comitatus vulgo *Grant, Luna, Dona Ana, Otero* atque *Eddy*, nec non portionem comitatus *Sierra* nuncupati, a dioecesi Tucsonensi avulsos; item comitatus civiles *El Paso* et *Culberson*, seiunctos a Dallasensi dioecesi; tandem tredecim comitatus a dioecesi S. Antonii subtractos et vulgo dictos *Presidio, Jeffdavis, Reeves, Brewster, Terrell, Pecos, Grane, Ward, Loving, Winkler, Ector, Andrews* et *Gaines.*

Hanc autem novam dioecesim Ssmus Dominus ceu suffraganeam sedem subiecit metropolitanae ecclesiae Sanctae Fidei in America.

V.

IMMUTATIO FINIUM DIOECESUM.

Successivis sacrae Congregationis Consistorialis decretis Ssmus D. N. Pius PP. X:

Die 9 februarii 1914, territorii portionem vulgo *Ehrensberg* et *Harres*, a paroecia *Pfaffenhofen* et a dioecesi Augustana Vindelicorum avulsam, paroeciae de *Niederthann* et archidioecesi Monacensi et Frisingensi perpetuo aggregavit:

Die 4 martii 1914 oppidum vulgo *Roseto Valfortore* cum toto ei adnexo territorio ab Arianensi dioecesi disiunxit et dioecesi Lucerinae perpetuum in modum univit:

Die 2 aprilis 1914 integrum civile municipium de *Fortaleza* una cum districtu de *Aqua Vermelha* ad alterum municipium vulgo *Salinas* pertinenti, itemque territoriales portiones municipiorum civilium Arassuahyensis et S. Michaëlis de *Jequitinhonha* eadem Sanctitas Sua a dioecesi Montesclarensi divisit et dioecesi Arassuahyensi perpetuo attribuit; dioecesi vero Montesclarensi aggregavit alteram portionem civilis municipii de *Paracatù* dicti, quam seiunxit a diocesi Uberabensi, cui subiecta erat.

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

I.

DECRETUM

INSTITUITUR COMMISSIO NOVIS SODALITATIBUS EARUMQUE CONSTITUTIONIBUS ADPROBANDIS.

Peculiari curae iamdudum Apostolicae Sedi fuit novarum Sodalitatum approbatio, earumque Constitutionum recensio, quae quidem optimo iure solita est usque adhuc inter maioris momenti negotia haberi et S. Congregationis EE. Patrum studio ac sapienti iudicio reservari. Cum autem cuiuslibet Instituti approbatio itemque Constitutionum recensio gravem postulet laborem, qui gravior profecto aestimandus erit, rerum si copia consideretur, quibus EE. Patres in plenariis coetibus dant operam, Ssmus Dominus noster Pius PP. X, referente infrascripto S. Congregationis Religiosorum Praefecto in audientia diei 17 martii 1914, decernendum censuit ut huiusmodi munus, quoad novas Sodalitates votorum simplicium, ad Commissionem quorumdam Consultorum in posterum deferretur. Vi igitur ac tenore praesentis Decreti, specialis Consultorum Commissio, praeside Cardinali S. Congregationis Praefecto, auctoritate apostolica constituitur, eidemque deferuntur omnia quae ad novi cuiuslibet Instituti votorum simplicium, eiusdemque Constitutionum examen et approbationem attinent, nisi speciali ex causa, vel exortis inter Commissionis Consultores gravibus opinionum discrepantiis, Cardinalis Praefectus opportunius iudicaverit ad Emorum Patrum coetum rem deferre. Ordo ac ratio a Commissione servanda peculiaribus *Normis* continetur. Commissionis autem membra e Consultorum S. Congregationis ipse Cardinalis Praefectus deliget.

Datum Romae, 24 martii 1914.

O. Card. Cagiano de Azevedo, *Praefectus.*

F. Cherubini, *Sub-Secretarius.*

II.

NORMAE PECULIARES

SERVANDAE IN RECENSIONE ET ADPROBATIONE NOVI INSTITUTI EIUSDEMQUE CONSTITUTIONUM.

Per Decretum hac die 24 martii 1914 datum, et a Cardinali S. Congregationis Religiosorum Praefecto subsignatum, examen et approbatio novarum Sodalitatum votorum simplicium earumque Constitutionum remissa sunt speciali Commissioni Consultorum S. Congregationis, Praeside Cardinali Praefecto. Nunc ad eiusdem Decreti normam hae statuuntur leges a Commissione servandae:

1) Cuiusvis instituti moderatores, cum approbationem eiusdem, seu Constitutionum exoptant, ad Secretariam S. Congregationis, una cum supplici libello rite subsignato, ac authenticis litteris testimonialibus Antistitum locorum in quorum dioecesibus seu territoriis Instituti domus reperiantur, decem saltem exemplaria Constitutionum mittant, itemque alia documenta ex quibus verus Instituti status personalis, moralis et oeconomicus dignosci possit. Memoratae vero litterae testimoniales, quae ab Ordinariis obsignari debent, inviolatae S. Congregationi exhibendae sunt.

2) Cardinalis Praefecti pro tempore erit e Commissionis Consultoribus unum designare, qui, ad nutum eiusdem Praefecti, Secretarii munere fungatur.

3) Pro unoquoque examine instituendo Cardinalis Praeses ex Commissionis Consultoribus unum deputet, eique ex officio documenta tradat quae ad Secretariam S. Congregationis pervenerint.

4) Consultor designatus documenta rite ac sedulo perpendat, atque super eisdem suum votum scriptis proferat.

5) Consultoris votum, typis impressum, una cum Constitutionum exemplari, decem saltem ante diebus quam Commissionis coetus habeatur, singulis membris distribuatur.

6) Impressionis aliique necessarii sumptus ab Instituto, cuius interest, suppeditari debent, ideoque ab eiusdem moderatoribus congrua pecuniae summa apud arcam S. Congregationis deponenda est, pro prudenti Secretarii eiusdem Congregationis arbitrio, in unoquoque casu determinanda.

7) Consultoribus Commissionis membris, quatenus in Domino id expedire iudicaverint, ut plenius de re cognoscant, partes interesse habentes excipere atque audire licebit.

8) In examinandis et approbandis novis Institutis seu Constitutionibus, Commissio prae oculis habeat omnia quae statuta inveniuntur in SS. Canonibus, in RR. Pontificum Constitutionibus et praesertim in *Normis* S. Congregationis EE. et RR., in Decretis S. Congregationis Religiosorum.

9) Constituta die Consultores, quibus praesidebit Cardinalis Praefectus vel, ipso impedito, S. Congregationis Secretarius, in unum convenient, et collatis sententiis per suffragia singillatim declarabunt sitne et quomodo Sodalium precibus satisfaciendum.

10) Exortis quandoque gravibus opinionum discrepantiis, Cardinalis Praefecti erit decernere opportunum necne sit rem Emorum Patrum coetui diiudicandam reservare.

11) Cardinalis Praefectus Commissionis consulta seu resolutiones, ab ipso subsignatas, Ssmi definitivae approbationi subiciet, ac deinde, more consueto, per Secretariam S. Congregationis exsecutioni demandandas curabit.

Romae, die 24 martii 1914.

O. Card. Cagiano de Azevedo, *Praefectus.*

F. Cherubini, *Sub-Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIO

Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide nominatus est:

16 martii 1914. — R. P. Franciscus Wolf, alumnus Societatis a divino Verbo de « Steyl » in Hollandia, *Episcopus titularis ecclesiae Bybliensis et vicarius apostolicus novi vicariatus Togonensis in Africa.*

S. CONGREGATIO RITUUM

I.

DECRETUM

DE ORATIONIBUS SERVOS DEI CUM SANCTITATIS FAMA DEFUNCTOS RESPICIENTIBUS.

Proposito sacrorum Rituum Congregationi dubio: « An Orationes « quae Domino Deo diriguntur ad gratias impetrandas ob intercessionem « Servorum Dei qui cum sanctitatis fama decesserunt, indigeant venia « episcopi, ut imprimi ac inter fideles diffundi valeant? », sacra eadem Congregatio respondendum censuit: *Affirmative* ad normam Constitutionis *Officiorum et munerum;* attamen ad tramitem et mentem decretorum S. U. Inquisitionis et sacrorum Rituum Congregationis episcopus abstinere se debet ab eisdem orationibus commendandis ac praesertim indulgentiis ditandis.

Atque ita rescripsit die 21 martii 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charyst., *Secretarius.*

II.

DECRETUM

ADPROBATIONIS EDITIONIS TYPICAE RATISBONENSIS BREVIARII ROMANI.

Cum Pontificia Commissio per chirographum Ssmi D. N. Pii PP. X die 2 iulii 1911 instituta ad novum Psalterii ordinem in Breviario Romano disponendum et retractandas congruenter eidem ordini Rubricas, ipsi Ssmo Domino nostro retulerit in Ratisbonensi editione Breviarii Romani, in quatuor partibus divisa, esse omnia disposita et impressa ad normam Bullae *Divino afflatu* et Motu proprio *Abhinc duos annos* ac consequentium Decretorum, sacra Rituum Congregatio, de mandato Ssmi Domini nostri, ipsam editionem uti typicam habendam esse decernit, cui reliquae omnes editiones conformandae erunt, quaeque in posterum prorsus immutata manebit, donec praesidio optimorum codicum et veterum

monumentorum absolutis omnibus, quibus perficiendis longius tempus requiritur, nempe textu sacro recognito, lectionibus historicis emendatis hymnisque revisis, Patrum et Doctorum homiliis et sermonibus ad veram lectionem revocatis, extremam manum operi adponendam Sedes Apostolica iusserit.

Ex Secretaria S. R. C. die 25 martii 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

Sacra Rituum Congregatio, collatis cum editione typica F. Pustet, in quatuor partes divisa, editionibus ceterorum Typographorum ipsius S. R. C., nempe Desclée et Soc., A. Mame, H. Dessain et P. Marietti, eas iuxta typicam diligenter dispositas reperit, et die 27 martii adprobavit.

III.

ADPROBATIONIS OFFICII SACRARUM RELIQUIARUM.

Die 5 Novembris

SACRARUM RELIQUIARUM

QUAE IN ECCLESIIS DIOECESIS, ORDINIS SEU CONGREGATIONIS ASSERVANTUR.

Duplex majus

IN OFFICIO

Capitula, Hymni et reliqua, quae de Psalterio Feriae non sunt sumenda, dicuntur de Communi plurimorum Martyrum, praeter sequentia.

Oratio

Auge in nobis, Dómine, resurrectiónis fidem, qui in Sanctórum tuórum relíquiis mirabília operáris: et fac nos immortális glóriæ partícipes, cujus in eórum cinéribus pígnora venerámur. Per Dóminum.

In II Nocturno

Ex Tractátu sancti Joánnis Damascéni de fide orthodóxa.

Lectio iv *Liber 4, cap. 15*

Christus Dóminus Sanctórum relíquias velut salutáres fontes præbuit, ex quibus plúrima ad nos benefícia manant, suavissimúmque

unguéntum prófluit. Nec vero quisquam his fidem détrahat. Nam si aqua in desérto ex dura et áspera rupe, atque ex ásini maxilla, ad sedándam Samsóni sitim, Deo ita volénte, prosíliit, cur incredíbile videátur ex Mártyrum relíquiis unguéntum suáve scaturíre? Mínime certe iis, quibus Dei poténtia et honor quo Sanctos suos éfficit, perspécta sunt et exploráta.

Lectio v

In lege quidem, quisquis mórtuum tetígerat, immúndus censebátur, Hi verum in mortuórum número mínime sunt habéndi. Ex quo enim ille qui ipsa Vita est, et vitæ Auctor, inter mórtuos deputátus est: eos qui cum spe resurrectiónis fidéque in ipsum obdormiérunt, nequáquam mórtuos appellámus. Qui enim mórtuum corpus mirácula édere queat? Quanam ígitur ratióne, horum ópera dæmones expellúntur, morbi profligántur, ægróti sanántur, leprósi mundántur, tentatiónes discutiúntur ac mœróres, omne dénique datum óptimum, iis qui fide non dúbia póstulant, per eos descéndit a Patre lúminum? Quid labóris non suscípias, ut patrónum nanciscáris, qui te mortáli regi ófferat, et pro te ad eum verba fáciat? An non ígitur ii honorándi, qui totíus géneris humáni patróni sunt. Deóque pro nobis súpplices preces ádhibent?

Lectio vi

Honorándi certe: et quidem ita ut eórum nómine templa Deo exstruámus, dona offerámus, memórias eórum colámus, atque in iis spirituáliter oblectémur: ea útique lætítia, quæ illis arrídeat a quibus invitámur, ne, dum demeréri illos studémus, offendámus pótius et irritémus. Quibus enim rebus Deus cólitur, iísdem servi quoque ipsíus oblectántur: quibus autem Deus offénditur, iísdem étiam mílites offendúntur. Quocírca in psalmis et hymnis et cánticis spirituálibus, in compunctióne quoque, et egenórum miseratióne, quibus et Deus potíssimum cólitur, nos qui fidéles sumus, cólere Sanctos opórtet. Státuas eis, et imágines quæ videántur, erigámus: immo virtútes eórum imitándo hoc consequámur, ut vivæ ipsórum státuæ imaginésque evadámus.

In III Nocturno Homilia in Evangelium Descéndens Jesus, *de Communi plurimorum Martyrum 2° loco.*

IN MISSA

Introitus *Ps. 33, 20-21*

Multæ tribulatiónes justórum, et de his ómnibus liberábit eos Dóminus: Dóminus custódit ómnia ossa eórum: unum ex his non conte-

rétur. *Ps. Ibid.*, 2. Benedícam Dóminum in omni témpore: semper laus ejus in ore meo. ℣. Glória Patri.

Oratio

Auge in nobis, Dómine, resurrectiónis fidem, qui in Sanctórum tuórum relíquiis mirabília operáris: et fac nos immortális glóriæ partícipes, cujus in eórum cinéribus pignora venerámur. Per Dóminum.

Léctio libri Sapiéntiæ

Eccli. 44, 10-15

Hi viri misericórdiæ sunt, quorum pietátes non defuérunt: cum sémine eórum pérmanent bona, heréditas sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum: et fílii eórum propter illos usque in ætérnum manent: semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatiónem et generatiónem. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet ecclésia.

Graduale. Ps. 149, 5. Exsultábunt sancti in glória: lætabúntur in cubílibus suis. ℣. *Ps. Ibid., 1.* Cantáte Dómino cánticum novum: laus ejus in ecclésia sanctórum.

Allelúja, allelúja. ℣. *Ps. 67, 4.* Justi epuléntur, et exsúltent in conspéctu Dei: et delecténtur in lætítia. Allelúja.

Evangelium Descéndens Jesus, *ut in Missa* Sapiéntiam, *de Communi plurimorum Martyrum 2° loco.*

Offertorium. Ps. 67, 36. Mirábilis Deus in sanctis suis: Deus Israël ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suæ: benedíctus Deus, allelúja.

Secreta

Implorámus, Dómine, cleméntiam tuam: ut Sanctórum tuórum, quorum relíquias venerámur, suffragántibus méritis, hóstia, quam offérimus, nostrórum sit expiátio delictórum. Per Dóminum.

Communio. Ps. 32, 1. Gaudéte justi in Dómino: rectos decet collaudátio.

Postcommunio

Multíplica super nos, quaésumus, Dómine, per hæc sancta, quæ súmpsimus, misericórdiam tuam, ut sicut in tuórum solemnitáte Sanctórum, quorum relíquias cólimus, pia devotióne lætámur; ita eórum perpétua societáte, te largiénte, fruámur. Per Dóminum.

DECRETUM

Quo uniformitas habeatur in Officio persolvendo cum Missa de Festo sacrarum Reliquiarum; et proposito dubio satisfiat: « Quodnam de « hoc Festo Officium, ex iis quae huc usque in Breviarii et Missalis « Romani Appendice habentur, in posterum recitare Propriisque Officio- « rum dioecesanis liceat inserere? » sacra Rituum Congregatio, vigore facultatum sibi specialiter a Ssmo Dño nostro Pio Papa X tributarum, suprascriptum Officium cum Missa proprium de Festo sacrarum Reliquiarum adprobavit, atque ab iis omnibus in posterum adhiberi mandavit, quibus idem Festum concessum est.

Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 4 aprilis 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

IV.

DUBIA

Sacrae Rituum Congregationi proposita sunt sequentia dubia; nimirum:

I. Qua die recolenda sunt Festa sacrae Familiae et Ssmi Redemptoris, necnon Festa B. M. V. de purissimo Corde, de perpetuo Succursu, de Gaudiis, de Consolatione, de Puritate et Maternitate, ubi eiusmodi Festa ratione tituli vel patronatus aut specialis Indulti celebrari adhuc debeant?

II. Quando in Sabbato sancto distribui potest fidelibus sacra Communio?

Et sacra eadem Congregatio, audito specialis Commissionis voto, omnibus perpensis ita respondendum censuit:

Ad I. Ad majorem uniformitatem obtinendam, non obstante Decreto S. R. C. diei 28 octobris 1913, nisi aliter a sacra eadem Congregatione provideatur, Festum sacrae Familiae celebretur die 19 ianuarii - Festum Ssmi Redemptoris, 15 iulii - et Festa B. M. V. de purissimo Corde, Sabbato post Octavam Ssmi Corporis Christi - de perpetuo Succursu, die 27 iunii - de Gaudiis, die 27 augusti - de Consolatione, Sabbato

post Festum S. Augustini Ep. Conf. et Eccl. Doct. - de Maternitate, die 11 octobris et de Puritate die 16 eiusdem mensis octobris.

Ad II. Iuxta praxim et decreta praesertim decr. n. 2561 *Tifernaten.* 22 martii 1806, licet in Sabbato sancto inter Missarum solemnia sacram Eucharistiam fidelibus distribuere, et etiam expleta Missa.

Atque ita rescripsit et servari mandavit, die 28 aprilis 1914.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

SACRA. ROMANA ROTA

MEDIOLANEN.

CREDITI.

Pio Papa X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno decimo, die 20 februarii 1913, RR. PP. DD. Ioseph Mori, Ponens, *Fridericus Cattani et Antonius Perathoner, Auditores de turno, in causa* Mediolanen. - Crediti, *inter praepositum parochum* Fulvium Viganò, *appellantem, repraesentatum per legitimum procuratorem advocatum Thomam Ambrosetti, et sacerdotem* Aloisium Luraschi, *appellatum, repraesentatum per legitimum procuratorem advocatum Angelum D'Alessandri, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

Initio mensis augusti anni 1908 Aloisius Luraschi iam e recenti ad s. presbyteratus ordinem promotus et a curia Mediolanensi deputatus uti coadiutor ad paroeciam S. Mariae Gratiarum vulgo « al Naviglio » a praeposito parocho Fulvio Viganò nominatus fuit uti assistens oratorii paroecialis S. Ioannis Nepomuceni, cui officio iam alius sacerdos nempe Antonius Giorgi nuncium miserat et pro cuius muneris gestione erat a quodam pio viro facta annua assignatio libellarum 1000. Cum parochus Viganò gravibus expensis gravaretur, ab initio sollicitus fuit novo assistenti hanc legem dicere, ut in oratorii administratione aes alienum non contraheretur. « Ho già detto che la dichiarazione che io « non voleva debiti, l'ho fatta subito in principio ». Hinc expensae exae-

quari debebant ex reditibus eiusdem ordinariis, qui ad instar aliorum similium ex variis capitibus profluebant, uti ex popina (*buffet*), scenicis repraesentationibus (*teatri e cinematografi*), piscationibus et sortionibus (*pesche e lotterie*) et aliis eiusdem generis oblectamentis.

Primis gestionis temporibus sacerdos Luraschi parocho morem gerere visus est; at quoniam ille sua pecunia nova emerat obiecta pro oratorio, praepositus id etiam interdixit, satis habens ut ordinariis expensis occurreretur tantum ex proventibus oratorii etiam extraordinariis, puta, oblationibus, si forte adessent: « Anche la dichiarazione, che non voleva che « il Luraschi spendesse del suo gliel'ho fatta certamente nell'autunno « del 1909, e forse anche prima, anche perchè mi ero accorto che non « era ben fornito ». Verum in limitibus mandati a praeposito adiectis non diu assistens permansit et imprudenti atque iuvenili zelo abreptus plures coepit expensas peragere reditibus oratorii non congruentes et, quod maximum est, ut in similibus casibus usuvenire solet, exinde administratio non recte procedebat, spretis etiam computi rigorosis normis.

Cum praepositus esset in ecclesiae fabrica distentus, in suo assistente fidebat, reputans res oratorii recte procedere. Verum cum circa dimidium anni 1909 aliquod dubium esset subortum, praepositus illico administrationis libros requisivit. Initio Luraschi eos negavit, asserens nulla debita exstare, eo sensu, iuxta ipsum, quatenus progressu temporis ex auctis oratorii reditibus ea facile expungerentur.

At iterum instante praeposito, informes gestionis libros exhibuit assistens Luraschi in pluribus partitis introitus et exitus deficientes, utpote carentes variis iustificationis apochis, vel nonnullas irregulares partitas referentes aut nondum solutas. De hisce edoctus praepositus coactus fuit suum assistentem dimittere et de facto illum sub finem mensis aprilis 1910 dimisit. At quia nonnullis factis expensis adhuc non fuerat satisfactum, praepositus ut hisce occurreret cavit, retinendo sibi partem stipendii in libellis 300 adhuc assistenti insolutis.

Super hisce nullimode acquievit dimissus Luraschi, sed illico recursum obtulit apud curiam archiepiscopalem, petens non solum ut sibi persolveretur residuum stipendii in libellis 300, sed etiam ut ipse relevaretur a summa, quam in antecessum de suo impendisse praetendebat in oratorii gestione, et praepositus insuper adstrictus maneret ad exstantia debita reluenda.

Priusquam enata controversia ritu iudiciali ageretur, curia, satagente praesule Nasoni, rem amice componere pertentavit, sed incassum ex renitentia recurrentis Luraschi, ut idem Nasoni advocatus generalis curiae refert: « Quando sorsero le difficoltà nel 1910, tra il coadiutore

« Luraschi ed il prevosto, mi adoperai d'ufficio per incarico avutone di « accomodare la vertenza in via bonaria. Dopo avere sentito le parti, « le invitai ad un accomodamento. Essendo il Luraschi creditore per « lire 300, a titolo di residuo per onorario, che egli rinunciasse a tran- « sazione a favore dell'oratorio. Il prevosto accettò, per deferenza a me, « la proposta: il Luraschi non ne volle sapere ». Hac via in vacuum cessa, alius transactionis modus propositus fuit partibus colligantibus, compromissum fuit nempe in arbitrum, suadente eodem Nasoni, qui fuit de consensu partium Revmus Carolus Brera, praefectus Portae Ticinensis, utpote bene instructus de natura pendentis quaestionis.

Arbiter vero Brera die 17 novembris 1910 suo arbitratu in hanc devenit conclusionem: « Ritenersi D. Luraschi assolutamente responsa- « bile dei debiti fatti nella sgraziata gestione. Conseguentemente doverli « pagare, come peraltro aveva precedentemente protestato di fare. Poter « quindi il revmo proposto trattenersi per il pagamento dei debiti stessi « le lire 300 ». Verum non obstante hac conclusione idem arbiter in linea subordinata censuit iterum partes revocare ad acceptandam iam alias propositam concordiam a revmo Nasoni « per la quale il Luraschi non « abbia ad insistere per riavere le residue L. 300 del proprio onorario « ed il prevosto abbia ad incaricarsi di pagare i residui debiti dell'ora- « torio, L. 872,40, lasciati a tutt'oggi dal Luraschi insoddisfatti ».

Propositam ab arbitro sententiam, seu melius concordiam, praepositus Viganò acceptam habuit: non ita tamen sacerdos Luraschi, qui controversiam civili magistratui deferre minatus est. Quare curia Mediolanensis, ad viam scandalo praecludendam, sub die 6 iunii 1911 ecclesiasticum constituit tribunal, cuius constitutio et iurisdictio a partibus fuit recognita, quamvis praepositus Viganò in sui favorem haberet arbitri Brera decisionem. Tribunal vero processum instituit auditis partibus, et testibus hinc inde productis. Quibus aliisque de ritu expletis, partes ita concluserunt, nempe actor Luraschi: « Che venisse riconosciuto il « suo titolo al rimborso delle spese tutte contenute in anticipazione in « proprio del denaro occorrente per la gestione dell'oratorio, rimborso « da effettuarsi dal convenuto D. Fulvio Viganò, quale mandante al suo « mandatario, che gli venisse riconosciuto in suo favore ed a carico di « Viganò il diritto a quella parte di stipendio che non gli era stata cor- « risposta nella sua qualità di assistente e coadiutore, che in fine gli « fosse riconosciuta la correttezza della gestione dell'oratorio »; e contra conventus Viganò: « Che fosse dichiarata irregolare la gestione dell'ora- « torio da parte di D. Luraschi ed esorbitante dai limiti del mandato « conferitogli, sicchè dovesse il mandatario stesso ritenersi responsabile

« verso i creditori dell'oratorio per i conti scoperti e verso il mandante « per le eventuali anticipazioni ». Quo praemisso et disceptatis momentis facti et iuris tribunal sententia diei 16 martii 1912 declaravit et definivit:

« 1. Dovere il sacerdote don Fulvio Viganò, quale prevosto parroco « di S. Maria al Naviglio, rifondere al sac. don Luigi Luraschi, coadiu- « tore in S. Nazzaro, l'importo delle anticipazioni dallo stesso sostenute « in L. 1642,24, cogli interessi civili dal 6 giugno 1911 per la gestione « già affidatagli dell'oratorio di S. Giovanni Nepomuceno.

« 2. Dovere lo stesso Viganò corrispondere al sac. D. Luigi Luraschi « la somma di lire 300, quante ancora gli spettano a titolo di emolu- « mento annesso all'assistenza dell'oratorio con gli interessi sempre dal « 6 giugno 1911.

« 3. Dovere infine lo stesso prevosto D. Viganò provvedere diretta- « mente alla tacitazione dei debiti residui dell'oratorio con totale eso- « nero da parte di D. Luraschi ».

Cum ab edita sententia praepositus Viganò succumbens rite appellaverit apud H. Rotale Tribunal, causa instaurato certamine iterum proponitur sub sequenti dubii formula a partium procuratoribus concordata: *An R. D. Viganò debeat solvere R. D. Aloisio Luraschi lib. 1642,24 cum usuris, quas hic repraesentaverit et insuper lib. 300 emolumenti causa cum usuris, nec non satisfacere quantum adhuc creditoribus debeatur ratione gestionis oratorii.*

Rmi Domini praenotandum censuerunt praesentem quaestionem agitari non sub aspectu morali aut criminali, sed tantum sub aspectu oeconomico seu circa civilem responsabilitatem. Id clare innuunt conclusiones partium relatae in appellata sententia, et admittit ipse appellans Viganò in sua depositione iudiciali: « Non accuso don Luigi Luraschi « nè di dolo nè di appropriazione indebita, ma di imprudenza e di « negligenza nella gestione dell'oratorio e constato il fatto che gli introiti « non corrispondono alle cifre esposte dal Luraschi, come da mia rela- « zione in atti ». Quo praemisso iidem Rmi Domini haec in iure expendunt et subiiciunt. In actuali causa, uti ex facti specie erumpit, sacerdos Viganò est *mandans* et sacerdos Luraschi *mandatarius*, quia huic a praeposito fuit demandata cura et administratio oratorii. Iam vero de natura mandati est, ut mandatarius exacte mandatum exsequatur eiusque fines non egrediatur, voluntatis est enim suscipere mandatum, necessitatis consummare iuxta leg. 5 et 22 ff. *Mandati vel contra:* alioquin respondet non tantum de culpa theologica, sed etiam de iuridica, seu civiliter praestat quantum interfuit mandanti non fuisse mandatum exse-

quutum iuxta praescriptum modum. « Petitur hac actione directa a « mandante experienda, ait Voet ad Pandectas, ut mandatarius exse- « quatur mandatum iuxta praescriptum modum, aut alioquin solvat id « quod interest leg. *Procuratorem* 8 ff. *mandati* l. 27 eod. tit. sive nullo « modo mandatum impleverit sive mandati fines sit egressus, ita ut ob « id mandantis intersit ». Et mandatarium sustinet citatus auctor nedum de culpa levi quod omnes tenent, sed etiam de levissima respondere, quia in mandato suscipiendo quis tacite vel expresse peritiam profitetur: hinc negotium suscipere non debuisset, in quo intelligebat vel intelligere debebat suam imperitiam vel imprudentiam alteri damnosam fore argum. leg. *Idem Iuris* 8, par. I in fine FF. ad leg. Aquil. Confer. Cuiac. in leg. 23 ff. *Depositi* Vinnium quaest. sel. lib. c. 32. Troplong. *Mandato,* n. 388-89.

Verum si hoc valere potest in iure romano iuxta quod mandatum est semper gratuitum, potiori ratione id dici et asseri potest iuxta modernas leges in quibus mandatarius aliquam mercedem recipere valet, ut in cod. Gallico, Austriaco et patrio. Quare in art. 1746 codicis civil. Italici haec leguntur: « Il mandatario è responsabile non solamente per « dolo, ma anche per la colpa commessa nell'esecuzione del mandato. « Tale responsabilità riguardo alla colpa è applicata quando il mandato « è gratuito, meno rigorosamente che nel caso contrario (i. e. quando « mandatum est cum mercede seu onerosum) ». Unde mandatarius respondere debet nedum de eo quod fecit, sed etiam de eo quod facere debuit et peragere neglexit, leg. II, cod. *Mandati.* Domat. lib. I, tit. 14, sezione 2. Potier *Mandato* n. 38, 46, 47 Voet l. c. Troplong l. c., n. 431. Item quamvis doctrina card. De Luca, dis. 84, *de cred. et deb.* a defensore sac. Luraschi allegata in genere sit admittenda, quod nempe « sub mandato dato ad « aliquid faciendum concessa censeatur omnis facultas gerendi ea quae « de negotii natura, vel stilo necessaria vel opportuna sunt, et sine « quibus id sequi non posset, seu quae verosimiliter mandans conces- « sisset, si cogitasset » ad tex. in leg. fin. § ff. *mandati,* tamen ea iuxta citatum auctorem restringitur ad casum in quo abest mandantis praeiudicium, seu alterativus excessus non reddit in aliquo deteriorem mandantis conditionem, proindeque eius consensus recte tunc praesumi potest. Sed hoc nil commune habet in praesenti quaestione in qua mandans fines mandati praefinit circa modum commissae gestionis oratorii, ut infra patebit.

Secundo cum sacerdos Luraschi suum creditum desumat ex relicta seu dimissa oratorii administratione, necesse est ut prius reddita rite sit ratio obtentae gestionis, cum administrator ex causa administrationis

non possit dici neque creditor neque debitor usque dum facta non sit rationum redditio iuxta terminos textus in leg. unica § *Exactio Cod. de rei uxor. act.* et tradita card. De Luca, l. c., dis. 61.

In iure autem, ut rite recteque reddita ratio censeatur, oportet singula monumenta proferre, codices, libros exhibere et quidquid aliud ad ipsam pertinet rationum redditionem, ut ea rimari et examini subiicere iudex possit, qui de iustitia redditarum rationum decernere debet, Rota coram Ansaldo, dec. 480, n. 5 et seq. coram Riminialdo, dec. 728, n. 8, leg. *si quis* § Rationum ff. *de eden. leg.* leg. *cum servus* ff. *de cond. et demon.*, ideoque notulae accepti et expensi seu partitae exitus et introitus debent necessariis documentis et iustificationibus fulciri et explanari, scilicet iuxta citat. leg. *de condit. et demon.* « ut explanari possit impu-« tationes probe an improbe referantur, accepta recte relata an non « recte ». Confer. Donellum, *de iure civili,* lib. 23, cap. 5, et Rotam in Reatina. *Reddit. Ration.*, 24 aprilis 1826, par. 2. coram Tiberi et Faventina *Reddit. Ration.* coram De Cursiis.

Post haec *ad factum* expendendum procedentes Rmi Patres Domini examini sedulo subiecerunt, utrum sacerdos Luraschi fines mandati sibi commissi servaverit et in gestione oratorii recte sese duxerit, ita ut expensas et damna vi exsecutionis mandati contracta recuperare valeat, proposita in mandantem contraria mandati actione, ut ipse in prima actione conclusit, et nunc iterum contendit. Iam vero ut hoc statuatur, inspiciendum venit in primis qua ratione eidem sacerdoti a praeposito Viganò fuerit demandata cura et assistentia oratorii. Verum sive ex confessione praepositi, sive ex declaratione ipsius adversarii Luraschi, sive ex testium depositione evidenter constat praepositum Viganò eidem Luraschi assistentis munus concredidisse hac posita lege et conditione, ut debita non inirentur et assistens de sua pecunia nihil erogaret pro oratorio: cuius legis ratio ab eo repetenda, quod parochus Viganò iam pluribus expensis erat gravatus in aedificatione templi parochialis, et aliunde eadem lex fuerat posita antecessori assistenti Giorgi.

Sane praepositus a iudice rite rogatus ita respondit: « Ho già detto « che la dichiarazione che io non voleva debiti, l'ho fatta subito in « principio. Anche la dichiarazione che io non voleva che egli spendesse « del suo, gliel'ho fatta certamente nell'autunno del 1909, e forse anche « prima, anche perchè mi ero accorto che non era ben fornito ». Idem implicite admittit ipse sacerdos Luraschi. Re quidem vera, cum ipse initio gestionis edocuisset praepositum de passivitate oratorii, refert eum sibi respondisse, « di fare quanto occorreva con la debita prudenza

« e parsimonia e dopo si ricompensasse con gli incassi dell'oratorio »: quod idem sonat ac si dixisset expensis et passivitati oratorii occurrendum esse tantum cum eiusdem introitu. Id etiam confirmatur ex facto, quod Luraschi contracta debita omni semper studio celare studuit praeposito ipsum roganti super hoc puncto, quoties aliqua expensa extraordinaria esset facienda, et iam ab initio factam prohibitionem data opportunitate repetenti, uti ex. gr. quando initio anni 1910, actum est de acquisitione machinae cinematographicae, de inductione novi sistematis illuminationis per lucem electricam, et ita porro: quin imo convictio ex parte Luraschi eo progressa est, ut ad evitandam acrem praepositi reprehensionem non dubitaverit contra veritatem asserere debita non exstare nedum coram eodem praeposito sed etiam coram Emo Archiepiscopo, incassum adnitens sese a mendaci assertione excusare ea data mentali explicatione, quatenus debita enunciata in posterum facile essent cum eventualibus oratorii reditibus exstinguenda. Nec item est attendenda alia sac. Luraschi affirmatio de exhibitione a se facta praeposito in mense ianuario 1910 circa debitum oratorii in 1000 libellas: « In gen« naio portai questi conti, dicendogli: " Signor prevosto, non si spaventi « e badi che sono in credito di più di 1000 lire „ ed allora il prevosto « li osservò e nemmeno li trattenne »; hanc enim debiti ostensionem omnino denegat praepositus sibi factam: « Fui interpellato per il cine« matografo, ma senza dirmi i debiti che c'erano, mentre io ne lo aveva « richiesto ».

Insuper facta a praeposito assistenti Luraschi praescriptio de debitis non contrahendis luculenter probatur ex plurium testium depositione. Ita Franciscus Vaghi oratorii praefectus tempore nominationis eiusdem sacerdotis uti assistentis et praesentationis factae a praeposito, haec refert: « Il signor prevosto in mia presenza gli raccomandò e quasi gli « impose di non far debiti, sia perchè l'oratorio era camminato sempre « con questo sistema, al quale aveva tentato di derogare solamente l'ul« timo assistente Giorgi, sia perchè il signor prevosto ha per giusta mas« sima di non fare spese, se non ha denaro per coprirle » (et hoc praesertim attento onere in praeposito complendi templum paroeciale). Concinit testis Guido Novi aiens sibi notam fuisse regulam a praeposito adhibitam cum suis coadiutoribus circa interdictionem debitorum, et eamdem praescriptionem sibi impositam fuisse usque ab initio anni 1909, quo coadiutoris munus assumpsit. In hoc etiam mire concordant depositiones sacerdotum Gussoni et Biella, quorum primus ita testatur: « Il « prevosto Viganò, nei primi mesi del 1909, ebbe a dichiararmi di avere « più volte dichiarato all'assistente Luraschi che non voleva che facesse

« debiti nè che impiegasse denaro proprio nell'oratorio. Tali raccoman-
« dazioni mi avevano l'aria di un vero comando. Segnatamente ricordo
« che nel luglio o agosto 1909 mi disse che avendo il Luraschi sotto-
« scritto lire 50 per l'oratorio, egli ne lo aveva rimproverato, credendo
« l'offerta superiore alle sue forze ». Testis vero Biella haec habet: « Sì,
« è verissimo che il signor Luraschi ebbe a dirmi e mi pare anche a
« ripetermi, che il signor prevosto gli aveva proibito di metter denaro
« del suo nell'oratorio; ma che egli voleva continuare ad usare per
« l'oratorio anche dei suoi denari, ed alla mia osservazione, che avrebbe
« dovuto obbedire al signor prevosto, rispose, che era lui padrone dei
« suoi denari e poteva usarne come voleva ». Nec satis: ulterius enunciata prohibitio confirmatur a depositionibus etiam testium partis adversae. Sac. Firmus Mantovani haec ait: « Credo che si poteva andare più
« adagio in queste spese, come mi consta che il signor prevosto rac-
« comandava ». Sacerdos Antonius Giorgi, antecessor oratorii assistens, qui de proprio lib. 100 refundere debuit ad dimittenda debita in gestione contracta, enarrat sibi eamdem propositam fuisse legem in gestionis assumptione: « Al principio della mia assistenza il signor prevosto mi
« disse: " Le lascio carta bianca, purchè non mi cerchi denari „ ed altre
« volte mi ripeteva: " Non faccia debiti, se li fa, li paghi „ ». Igitur de limitatione non contrahendi debita, facta a praeposito Viganò sacerdoti Luraschi in commissione gestionis oratorii, uti etiam de non impendenda propria pecunia dubitare non licet, sicuti etiam certum est ex ipsius Luraschi confessione, et ex libris administrationis appositos limites in mandati exsecutione eumdem fuisse praetergressum. Nullam itaque sacerdos Luraschi vi mandati instituere valet actionem ad refusionem pecuniae pro debitis initis exsolutae seu repraesentatae contra mandantem praepositum Viganò, aut hunc cogere ad residua debita dimittenda, sed ipse solum respondere debet, iuxta notam iuris regulam: « Damnum quod quis sua culpa sentit, sibi imputet et non aliis ».

Neque sacerdos Luraschi utiliter recurrere potest ad tacitam contractorum debitorum approbationem ex parte praepositi, quatenus vel sua praesentia vel concurrendo ad expensas extraordinarias ut in emptione cinematographi vel implantatione lucis electricae hic ea recognoverit vel rata habuerit, nam ut superius edictum est, sacerdos Luraschi de industria praeposito inita debita occultare tentavit vel negando libros gestionis vel aiendo ea exsistere in tali quantitate, quibus facile occurri poterat cum reditibus ordinariis oratorii. Sane sacerdos Luraschi rite rogatus haec respondit: « È vero che una volta richiesto (dal prevosto)
« quando gli attriti erano già incominciati e le spese maggiori già ter-

« minate, se ci fossero debiti, risposi di no, nel senso che io stesso « avevo tacitato i creditori con proprio ed ero pronto a tacitare anche « gli altri creditori che non avevano presentati i conti, rimborsandomi « poi cogli introiti dell'oratorio, che io credevo di poter continuare ad « assistere ». E contra praepositus Viganò hanc tacitam approbationem omnino excludit praesertim in expensis extraordinariis: « In occasione « che mi hanno fatto firmare l'obbligo di pagare l'impianto elettrico e « il palco con l'intesa di darmi *ad hoc* l'introito di una pesca ed offerte, « e poi mi vidi questi introiti adoperati per scenari ed altre spese, inco- « minciò un raffreddamento nei nostri rapporti. In seguito dipendeva « la maggior parte delle volte, ed io rispondevo sempre: " Se ha denari « in tasca faccia pure, se no, no „ ». Et alibi: « Così fui interpellato per « il pianoforte ed anche per l'impianto elettrico che accettai a patto « fosse pagato cogli introiti della pesca; anche per le altre spese fui « interpellato, ma io mi basava sempre sulla dichiarazione fattagli in « principio che non voleva debiti »; seu hae declarationes omnino collimant cum alia ab ipso Luraschi admissa et relata ut sibi a praeposito initio commissionis oratorii facta, nempe « di fare quanto occorreva con « la debita prudenza e parsimonia e poi si ricompensasse cogli incassi « dell'oratorio ». Hisce stantibus declarationibus quomodo sermo institui valet de ratihabitione debitorum? Nec item Rmi Domini admittendam esse censuerunt ratiocinationem appellatae sententiae, quam suam facit defensor sacerdotis Luraschi desumptam ex speciali fine mandati in praesenti controversia, qui profecto consistebat non in negotio commerciali sed in curatione et promotione boni spiritualis in membris eidem oratorio adscriptis.

« Qui non essendovi, ait sententia, in questione un interesse econo- « mico strettamente particolare del mandante, ma ricercandosi il van- « taggio delle anime e la cura spirituale della gioventù, ciò che deve « costituire per l'una e per l'altra parte interessata, mandante e man- « datario, la suprema finalità dell'azione, in quanto l'uno e l'altro sono « sacerdoti, così dovrà la limitazione del mandato non tanto ricercarsi « nella volontà espressa o supposta del mandante, quanto nell'attitudine « dell'opera spiegata dal mandatario al raggiungimento del fine desi- « derato ». Sed haec speciosa ratio ad definiendos mandati fines prolata, nil relevat: 1) Quia ea fortasse invocari posset, quando nullus limes vel lex a praeposito fuisset imposita in traditione gestionis pro faciendis expensis, quod exsulat in casu; 2) quia invocata ratio nititur in falso supposito, supponit nempe quod spirituale bonum iuventutis melius obtineri possit debitis ineundis ex quibus plerumque non oratorii pro-

vectio, ut experientia docet, sed potius eiusdem ruina consequitur cum scandalo bonorum, quam recta administratione; 3) quia propositus finis spiritualis aeque obtineri poterat non obstante facta prohibitione, expetendo nempe licentiam et consensum praepositi, huic exhibito statu oeconomico oratorii, si quando debita essent contrahenda: quod non fecit Luraschi, sed potius suo marte et arbitrio egit, despiciendo praepositi vetitum et declarando se esse « padrone del suo denaro ». Ergo quamvis agendi ratio sacerdotis Luraschi de dolo carpi non possit, tamen ipse a culpa iuridica immunis dici non potest iuxta facta superius exposita, et haec satis est ut ipse declaretur civiliter respondere debere de debitis contractis secundum iuris principia alias allegata.

Verum paulisper seposito argumento ex natura suscepti negotii derivato, Rmi Domini ex alio etiam titulo reiectam voluerunt petitionem sacerdotis Luraschi.

Sane cum hic ex dimissa oratorii gestione contendat creditum sui favore resultare ex factis expensis, huiusque vindicet solutionem una cum relevatione a solutione adhuc exstantium debitorum, necesse est ut id in probatis exsistat, nulla enim actio oritur ex credito quolibet documento destituto, ut tradit S. Rota in Romana *Pecuniaria* dec. 283, n. 3, coram De Cursiis. Age vero sacerdotis Luraschi praetensio in primis repelli posset ex factis ab ipso in antecedentibus declarationibus tum coram praeposito tum coram curia seu Archiepiscopo quod oratorii administratio aere alieno non erat gravata. Secundo quod praetensa debita non subsistant, sed sint fictitia coniectari posset ex nonnullis verbis et iactationibus a sacerdote Luraschi prolatis quae iuxta testem Lacqua ita sonant: « Se io ho d'andare via, il prevosto ha da pagarmela », et iterum iuxta testem: « I giovani dell'oratorio dicevano che Luraschi « per andare via voleva lire 2000 ». Idem testis affirmare non dubitat, oratorii pueros cum impendia ab Aloisio facta obiicerentur, exclamasse: « Eh! degl'incassi se ne sono fatti tanti ». Sed quin insistatur in huiusmodi indiciis et coniecturis, ulterius progrediendum est ad expendendos libros gestionis ab ipso dimissae et ad partitas exitus et introitus.

In comperto siquidem est administratorem a debitis solutis vel solvendis tantum refundi vel liberari posse regulariter reddendo rationes accepti et expensi. Sed qui hoc praestare contendit, necessario iungere debet documenta iustificativa utriusque partitae, quod etiam aperte sancitur a regula praxeos nostri S. Tribunalis: « Chiunque sia tenuto a rendere conto, deve presentarlo coi documenti giustificativi ».

Expendatur itaque in primis quid dicat peritus ratiocinator Marangoni circa gestionis oratorii rationem a sac. Luraschi exhibitam et ei

subiectam: « In seguito all'incarico avuto, il sottoscritto espone i rilievi « emersi nella revisione della suddetta gestione. Entrate: in questa par- « tita si riscontra la mancanza di pezze giustificative. Fra quelle pro- « dotte havvene di irregolari per omissione di bollo, di quietanza o di « firma del creditore »; et facto computo inter exitum et introitum, resultans passivum ita summat: « Debito di cassa L. 1642,24, conti da pagarsi « L. 872,24 » complexive lib. 2514,48. Cuius summae primam partem nempe lib. 1642,24 sacerdos Luraschi praetendit sibi esse refundendam, reliquae vero summae solutio in lib. 872,24, idem Luraschi petit ut assumatur ab eodem praeposito. Sed iniuria: quandoque cum partitae exitus et introitus non sint liquidae ob defectum documentorum, de iisdem non praepositus, sed Luraschi qui non regularem gessit administrationem, respondere debet. Calculatio periti Marangoni peracta fuit super quodam libro, vulgo registro, a Luraschi exhibito, sed utpote informi et tumultuarie facto neque necessariis suffulto documentis nulla ei fides in iudicio adiungi potest: hinc in quaestione praetensi crediti et liberationis a molestiis per adiudicationem debitorum restantium praeposito, merito invocari potest principium: « Actore non probante, reus absolvitur ». Nec Luraschi allegare valet excusationem, quod praebitores in minutis expensis apochas relaxare non solent: hoc verum utique est quando hae non petuntur sed semper peti debent in recta administratione, ut in eventuali rationum redditione, haec cohonestari valeat legitimis expensi notis.

Item defectus in administratione luculentius erumpunt si etiam cursim partitae introitus ad examen revocentur: ita ex. gr. exercitium popinae vulgo *buffet*, computato introitu et exitu fuit passivum. Sed istud nedum iuxta Marangoni, sed etiam iuxta nonnullos testes ab ipso Luraschi inductos, potius debuit esse activum. Trovati Ioseph addictus eiusdem exercitio non dubitat affirmare: « Non posso precisare « la percentuale di guadagno che si cercava su ogni consumo, ma credo « che il vantaggio complessivo del *buffet* possa aggirarsi sul 20 % sulle « sue uscite, nonostante che gli attori e tutti quelli che prestano qualche « servizio all'Oratorio, avessero diritto a qualche bibita gratuita ». Et deinde refert se post factam assumptionem gestionis oratorii a praeposito, popinae exercitium conduxisse cum lucro. Petrus Giorgi, venditor mercium pro eadem popina, ad recuperandum pretium residuum pro merce exhibita, proposuit praeposito « di prendere in appalto il *buffet* per « L. 30 mensili, disposto anche ad aumentare ». Praedecessor assistens Antonius Giorgi item declarat: « Le spese ordinarie per divertimenti « venivano affrontate colle entrate del teatro, i guadagni del *buffet* e di « una lotteria che in 4 anni raggiunsero la somma di lire 7000 ». Quo-

modo ergo fieri potuit ut partita introitus quoad hoc caput in libellis 2038,48 pro 22 mensibus quibus gestio oratorii cum assistente Luraschi perduravit, absorberetur a passivo in lib. 2191,25? Neque oggeri valet partem activi erogatam fuisse in meliorationem fabricae vel cubiculi pro popina inservientis, siquidem huic expensae de suo providit praepositus cum libellis octingentis.

Item si cribrentur reditus ex theatro et cinematographo, absolute asseri nequit quod hi veritati respondeant, primo quia hi destituti sunt necessariis documentis, quibus quantitas introitus statui possit. Aliunde qui ad ianuam theatri erant ad tesseras distribuendas et pretium exigendum testantur singulis vicibus in traditione pecuniae adiunxisse *la distinta dei valori*; at hae adnotationes modo deficiunt: quomodo ergo introitus descriptio a Luraschi facta in libro suae gestionis fidem mereri valet? Pariformiter rem exemplificandi causa ad examen revocetur introitus ex duabus actionibus, in mense augusto anno 1909, dramatis *Ernani*. In libro gestionis Luraschi pro prima actione adnotavit lib. 44,60 et pro secunda lib. 50. Luraschi ad hunc introitum cohonestandum adduxit testem Aloisium Bertelli, qui primum circumventus morem gessit assertioni assistentis, summam ut supra indicatam confirmans: at postea, stimulis conscientiae exagitatus, per epistolam in mense aprili anni 1912 ad iudicem Balconi directam, factam depositionem retractavit declarans reditum ex praefato dramate derivatum longe fuisse superiorem « mentre la prima volta da solo passava le L. 100 », et addit verum introitum illum esse quem ipse patefecerat alias sororibus Angiolini. Iam vero, licet hic testis sibi utpote contradicens fidem non mereatur, tamen aliud sentendum est de sequenti testimonio sororum Angiolini. Hae vero, enarrato quod tum A. Luraschi tum sacerdos Lazzati Ernestus non semel domum Aloisii Bertelli adierunt ut hic folium de introitu ex theatro ab ipsis praeparatum subscriberet, haec addunt: « Il « signor Bertelli in altre occasioni ebbe a dirmi che la porta per l'*Ernani* « diede la prima volta L. 145 e per la seconda L. 80 ». Hisce tamen non obstantibus, adnotatio in suo libro gestionis facta a Luraschi summam longe minorem refert.

Iure merito ergo praepositus Viganò excipit contra propositam petitionem: « Non accuso D. Luraschi nè di dolo nè di appropriazione inde« bita, ma d'imprudenza... e constato il fatto che gl'introiti veri non « corrispondono alle cifre esposte da D. Luraschi ».

Neque demum Rmi Dñi ullum pondus tribuerunt argumento a Luraschi et a perito Sala adducto, nempe, quod si non recognoscantur debita a Luraschi inita, ei tradenda sint obiecta empta et adhuc in oratorio

exsistentia: « Non sarebbe equo e morale e giusto che il signor prevosto « dopo tanti sacrifici fatti dal Luraschi, si trattenesse come di sua pro- « prietà tutti i mobili, il pianoforte, cinematografo, attrezzeria di tea- « tro, ecc. dall'assistente lasciati sul luogo, quando lo stesso signor « prevosto non vuole riconoscere le spese di acquisto ». At primum investigandum est cuius pecunia obiecta empta sint. In peritia Marangoni habentur ex piscationibus et sortitionibus libellae introitus 1173,88, ex diversis oblationibus lib. 313,50, ex peregrinatione oblationes collectae in lib. 720, quae totalem summam efficiunt lib. 2207,38. Ubinam et qua ratione haec summa fuit impensa? Id docere debet sacerdos Luraschi, dum reditus ex theatro et popina fere iuxta ipsum se aequabant, aut passivum non valde sese elevabat. Deinde observandum est, quod praepositus Viganò non parum de sua pecunia in expensis extraordinariis contulit, scilicet libellas 1185 die 23 decembris 1909 pro scenae constructione et adnexis, lib. 11.000 in aulam aedificandam, lib. 800 pro restauratione cubiculi popinae et lib. 1500 pro institutione lucis electricae in oratorio et capella. Ut igitur Luraschi vindicare valeat nova oratorii obiecta sub sua assistentia acquisita, prius evincere debet id peractum fuisse sua pecunia, non reditibus ex oratorii aut aliunde.

Quo vero ad summam lib. 300 trium mensium adhuc Luraschi insolutam, Revmi Dñi adverterunt, hanc primum imminuendam esse ex lib. 141,90 quas praepositus solvere coactus fuit, uti ex apocha cauponis Bellezza in actis exstante, pro epulo seu prandio die 12 februarii 1910 habito, a Luraschi una cum sociis oratorii, et de qua expensa non constat in libro gestionis oratorii: residuum vero crediti praepositum sibi retinere posse uti cautionem quoadusque adhuc exstantia ex gestione oratorii debita non fuerint vel soluta vel iustificata.

Quibus omnibus sedulo perpensis et consideratis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, proposito dubio: « An R. D. Viganò « solvere R. D. Luraschi Aloisio lib. 1642,24 cum usuris, quas hic repræ- « sentavit et insuper lib. 300 emolumenti causa cum usuris, nec non « satisfacere quantum adhuc creditoribus debeatur ratione gestionis ora- « torii in casu » *Negative* respondemus, proindeque sententiam Curiae Mediolanensis infirmamus et pro infirmata haberi declaramus, statuentes insuper expensas haberi compensatas inter partes.

Ita pronunciamus et definitive sententiamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsequutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes pro-

cedant ad normam sacrorum canonum et praesertim can. 3, sess. XXV, *de Ref.*, Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis quae magis opportuna et efficacia pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, die 20 februarii 1913.

Ioseph Mori, *Ponens.*
Fridericus Cattani
Antonius Perathoner.

Sac. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

31 marzo 1914. — L'Emo signor cardinale Basilio Pompilj, *Protettore dell'Istituto delle Suore della Piccola Compagnia di Maria.*

2 aprile. — L'Emo signor cardinale Antonio Vico, *Protettore dell'Istituto « de Religiosas Adoratrices, Esclavas del Ssmo Sacramento y de la Caridad ».*

5 aprile. — Il medesimo Emo signor cardinale Vico, *Protettore delle Oblate scalze del Terz'Ordine della Ssma Trinità di Valenza (Spagna).*

— L'Emo signor cardinale Gaetano Bisleti, *Protettore delle Religiose Benedettine del Calvario.*

9 aprile. — L'Emo signor cardinale Antonio Vico, *Protettore dell'Istituto delle Suore della Dottrina cristiana, di Siviglia.*

11 aprile. — L'Emo signor cardinale Basilio Pompilj, *Protettore dell'arciconfraternita di Maria Ssma del Carmine, alle Tre Cannelle in Roma.*

13 aprile. — L'Emo signor cardinale Gaetano de Lai, *Protettore dell'Istituto delle Ancelle del sacro Cuore.*

15 aprile. — L'Emo signor cardinale Antonio Vico, *Protettore dell'Istituto delle Figlie di Cristo Re, di Granata (Spagna).*

18 aprile. — Il medesimo Emo signor cardinale Vico, *Protettore dell'Istituto delle Suore della Consolazione di Tortosa.*

Con lettera della Segreteria di Stato in data *26 marzo 1914*, il Santo Padre si è degnato di chiamare a far parte, come *Consultori, della sezione Liturgica della sacra Congregazione dei Riti*, secondo il Motu Proprio « *Quanta semper cura* »: due membri del Collegio dei Cerimonieri Pontifici, da eleggersi dal Collegio stesso per prender parte specialmente alle adunanze settimanali; i Rmi monsignori Nicola Marini e Marco Vattasso; i MM. RR. sacerdoti Angelo Mercati, Ubaldo Mannucci, Leone Gromier e Francesco Ferretti; i RR. PP. Ildefonso Schuster O. S. B., Enrico Quentin O. S. B., Paolo M. Ferretti O. S. B., Pasquale Brugnani O. M., Eusebio Clop O. M., Gerolamo Mileta dei Minori Conventuali, Elia Coccia dei Carmelitani Calzati, Leopoldo Fonck della Compagnia di Gesù, Giuseppe Haegy della Congregazione dello Spirito Santo e Vincenzo M. Egidi dei Missionari del sacro Cuore.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

17 marzo 1914. — Mons. Giovanni Maria Camilleri, vescovo di Gozo.

Protonotari Apostolici ad instar participantium:

16 marzo 1914. — Mons. Domenico Marino, canonico penitenziere della cattedrale di Ariano di Puglia.

Prelati Domestici di S. S.:

18 marzo 1914. — Mons. Domenico Brozzi, canonico della patriarcale Basilica Vaticana.

22 marzo. — Mons. Luigi Pedrelli, parroco dei SS. Vitale ed Agricola a Bologna.

28 marzo. — Mons. Odoardo Conington, canonico della cattedrale di Achonry, e Mons. Dionisio O' Hara, parroco di Kiltimagh, nella stessa diocesi.

7 aprile. — Mons. Ruggero de Teil, domiciliato a Parigi.

ONORIFICENZE

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell' Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

3 marzo 1914. — Al sig. Ottone Willmann, della diocesi di Leitmeritz.

La Commenda con placca dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

24 marzo 1914. — Al sig. Antonio Vukovic nobile de Vučidol, della diocesi di Macarsca.

La Commenda con placca dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

1 aprile 1914. — Al sig. Giulio Peringer, maggiore ed aiutante della terza divisione dell'esercito bavarese a Landau.

La Commenda con placca dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

28 marzo 1914. — Al sig. Alberto Richir, residente a Bruxelles.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

25 marzo 1914. — Al sig. prof. cav. Melchiade Posi, di Roma.

31 marzo. — Al sig. Adolfo Minestrini, di Roma.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

8 gennaio 1914. — Al sig. Francesco de Mayer, direttore aggiunto degli uffici ausiliari in Austria.

14 febbraio. — Al sig. Gerardo Giovanni Evers, della diocesi di Harlem.

25 marzo. — Al sig. cav. dott. Francesco de Aynat y Albarracin, della diocesi di Cartagena.

— Al sig. Enrico Abelé, dell'archidiocesi di Reims.

1 aprile. — Al sig. Carlo Louette, di Nizza.

3 aprile. — Al sig. avv. Teofilo Dufresne, della diocesi di Ginevra.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

8 gennaio 1914. — Ai signori Rodolfo Wiedermayer e Carlo Rittchen, ufficiali superiori di cancelleria, ed ai signori Francesco Lechner ed Edmondo Hauser, ufficiali di cancelleria in Austria.

24 marzo. — Al sig. Costantino Parisi, di Roma.

28 marzo. — Al sig. Camillo Viviani, di Roma.

— Al sig. Romolo Ghirlanda, di Milano.